

Kulturisten

INFORMASJONSBLAD FOR NTL KULTURINSTITUSJONER

No 2
2024

Lubna Jaffery

Norges kultur- og
likestillingsminister synes
hun har verdens beste jobb.

Nedover og videre nedover

Her kommer nok en leder der redaktøren er redd for framtiden. Innen teatersektoren er det en dramatisk situasjon for Oslo Nye Teater. En reduksjon av tilskuddet slik de politiske styrende partiene legger opp til vil rasere «byens eget teater». Forslaget oppleves som populistisk og kunnskapsløst om hvordan teaterforestillinger produseres og formidles.

Situasjonen for Teater Ibsen er nesten lik. Etter delingen av fylkeskommune Vestfold og Telemark velger den første å kutte all støtte, samt selge sin eierandel i Telemark og Vestfold regionteater AS (Teater Ibsen). Slik finansieringsnøkkelen er for slike institusjoner betyr det en drastisk nedgang i det samlede tilskuddet.

For mange av våre medlemmer på disse institusjonene betyr dette at arbeidsplassene

er i fare. Flere vil trolig miste sitt arbeid, en arbeidsplass de er glad i.

Det har vært runder med nedbemanning og omstilling ved flere andre kulturinstitusjoner og flere vil trolig komme. Det er ikke fordi det produserer og vises dårlig kunst, det er en årelang reduksjon av tilskuddene som er hovedårsaken. Det nevnes at livskostnadene har økt og at kultursektoren trolig ble en av de største tapene etter pandemien, men da burde våre eiere og bevilgende myndigheter vært oss til hjelp. Ikke som nå, bruke anledningen til å fjerne kulturtilbudene.

En fagforening som NTL, har minst to hovedoppgaver. Den første er å ivareta medlemmenes interesser gjennom avtaleverk og lønnsoppgjør. Den andre er å arbeide mot politiske myndighet. Her kan vi alle være mer aktive.

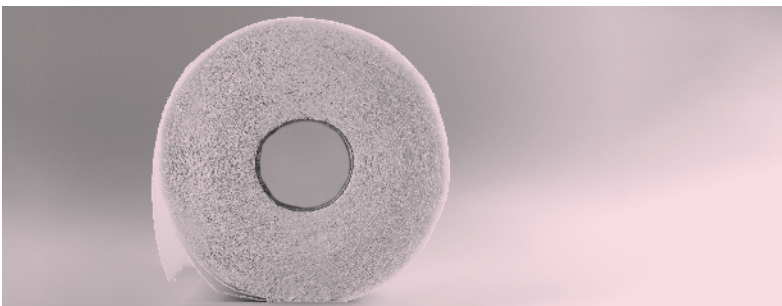
Rolf-Inge Pedersen Hjelseth
redaktør Kulturisten

Verdens toalettdag

11. november er verdens toalettdag.

FNs bærekraftsmål nr 6 skal sikre rent vann og gode sanitærforhold. Faktisk har så mange som 673 millioner mennesker ikke tilgang til et toalett! 3,6 milliarder mennesker har ikke tilgang til tilfredsstillende sanitære forhold! Dette fører til at mange blir syke, veldig mange barn dør og jenter må slutte på skolen når de får menstruasjon. Etter at FN begynte å sette fokus på viktigheten av sanitære forhold, har flere mennesker fått tilgang til bedre toaletter og rent vann. Men mange steder i verden er det fortsatt store utfordringer.

(kilde: FN-sambandet.no)

«**SOLIDARITET ER IKKE ET GRUNNSTOFF
SOM FINNES I NATUREN. DET RETTFERDIGE
SAMFUNN MÅ VI VILLE OG VELGE.**»

Per Fugelli

DKS-tall

Den kulturelle skolesekken har vært en del av regjeringens kulturpolitiske satsing for grunnskolen siden 2001. Flere av våre medlemmer er på en eller annen måte involvert i en DKS-produksjon. I følge årsrapporten til Den kulturelle skolesekken ble det gjennomført 47 447 DKS-arrangementer i fjor. Det er 11 577 fler enn i 2020.

(Kilde: DKS årsrapport 2023 og kulturtanken.no)

Verdensdagen for psykisk helse

10. oktober er verdensdagen for psykisk helse og ble markert også her i landet.

Årets tema handler om at vi trenger å snakke mer sammen. #gi8minutter viser til at forskning viser at korte samtaler på telefon kan ha en betydelig effekt på den psykiske helsa.

(Kilde: verdensdagen.no)

Grafikk: Erika Hebbert / NRK

Månedens dialogstemme

Hver måned hedrer Nobels Freds-senter noen med utmerkelsen «Månedens dialogstemme».

I september var det Leo Ajkic som fikk denne utmerkelsen. Han er programleder for dokumentarserien «Leo og de farlige» på NRK og fikk utmerkelsen for sitt arbeid med å gå i dialog med mennesker bak fengselsmurene som er dømt til forvaring.

(Kilde: utrop.no)

En minister som brenner for

kultur og gode dialoger

Norges kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery synes hun har verdens beste jobb.

– Den gøye delen er at jeg får jobbe med et felt som gir oss glede, inspirasjon og store opplevelser, samtidig som jeg har mange ansvarsområder med krevende problemstillinger. Derfor er det også utfordrende og spennende.

Tekst og foto: [Ingeborg Øien Thorstrand](#)

Ministeren har et bredt spekter å følge med på. Ikke bare har hun ansvar for kulturpolitikk og likestillings- og diskrimineringspolitikk, men også mediepolitikk, idrettspolitik, spill- og lotterisaker og frivillig sektor. Og alt styres fra kontoret i Grubbegata i Oslo sentrum.

– Her har jeg alt jeg trenger for travle dager, smiler Jaffery og peker mot benken i hjørnet av ministerkontoret hvor hun har en liten garderobe bestående av ekstra jakker og sko, før vi setter oss ned for en liten prat mellom to av dagens mange møter.

Den smilende og uredde politikeren fra Bergen trives i rollen som landets kultur- og likestillingsminister, og liker jobben sin så godt at hun i perioder nesten bor på kontoret i Kulturdepartementet. Men det blir rom for litt kvalitetstid innimellom, og den er gjerne kulturell.

Jaffery forteller at kvelden før var hun og datteren på Cosmopolite i Oslo for å se Galvan Mehidis nye stand up

show, *Takkebrev til Saddam Hussein*, noe hun beskriver som en fantastisk opplevelse.

– Først og fremst var det en fantastisk forestilling, ett stappfullt lokale og god stemning. I publikum var det mange etnisk norske, men de fleste så ut som meg og datteren min. Og da tenkte jeg at dette ikke ville skjedd for 20 år siden, nemlig at vi møttes i et fellesskap og i en humor hvor det ironiseres og tulleles med tema som å være muslim i Norge.

At det var på Cosmopolite, det første stedet i Norge der innvandrere kunne komme og høre musikk fra sine hjemland, var ekstra sterkt for Jaffery. – Det var rett og slett en ganske unik opplevelse å få med min datter og den yngre generasjonen, forteller hun.

Galvans show har fått gode anmeldelser og vil nok gå sin seiersgang denne høsten. Men vi er inne i en tid hvor flere kulturinstitusjoner opplever økonomisk usikkerhet. Har kulturministeren noen plan om å øke finansieringen til kultursektoren, eller deler av den, spør vi, og håper å få noen hint om statsbudsjettet som slippes uka etter.

– Uro i verden, dyrtid og inflasjon er krevende for folks hverdager. Det er lett å si at i slike tider må vi prioritere ned kulturen. Men jeg har vært veldig tydelig på å si at i nettopp i slike tider trenger vi kunst og kultur, og noe jeg akter å beholde som kulturminister. Og uten å komme med budsjettlekasjer kan jeg si at vi kommer til å bruke mer penger på kunst og kultur de neste årene, betrygger ministeren.

(Statsbudsjettet er offentliggjort etter intervjuet ble gjort. Leder i NTL Kulturinstitusjoner, Birgit Jordan, kommenterer det på side 8.)

Utfordrende likestillingspolitikk

Ganske nøyaktig på året etter at hun overtok ministerposten etter Anette Trettebergstuen kom Lubna Jaffery i medienes søkelys da hun ble kåret til årets «fag hag» under arrangementet *Skeiv preik* på Salt i Oslo. For de som lurer, blir uttrykket brukt om kvinner som liker å henge med homofile menn. Jaffery satte stor pris på utmerkelsen, noe hun viste med å vise puppene til publikum. Etter

puppe-stuntet sa Jaffery at dette var hennes måte å vise skeive at hun er opptatt av at de skal føle seg trygge og frie.

Jaffery understreker at likestillingspolitikken har tatt et tilbakesteg i mange land, og at vi også blir utfordret her i Norge, blant annet med tanke på mediepolitikk og desinformasjon.

– Likestillingspolitikken er viktigere enn noen gang. Bare se på LHBT rettigheter, på hatkriminalitet og at folk brenner pride-flagg. Og det pågår dessverre fortsatt harde diskusjoner om kvinners rettigheter knyttet til abort.

Viktige kunstnerkår

Jafferys forgjenger la i sin periode frem Stortingetsmeldingen Kunstnerkår, som omhandler kunstnerøkonomi for kunstnere uten faste kontrakter. Stortingetsmeldingen ble vedtatt i fjor, og var noe av det første Jaffery fikk gjennom som minister.

– Jeg mener det handler om å styrke de virkemidlene vi har, og da særlig kunstnerstipendene som er under press flere steder, sier Jaffery, som benytter seg av muligheten til å gi et lite politisk stikk.

– Vi ser jo at Fremskrittspartiet går til angrep på og latterliggjør kunstnerstipendene. Men vi vet at det er få kunstnere som mottar stipend lever et liv i sus og dus. Det er langt i fra virkeligheten for de aller fleste. Jeg mener at kunstnerstipendene er en viktig del for at hverdagen skal kunne gå opp rent økonomisk for mange.

Ministeren kan også fortelle at det skal innføres en ny ordning for norsk dramatikk pålydende 5 millioner kroner.

– Vi vet at verk settes opp, men at det ofte bare blir den ene gangen fordi det ikke er økonomi til flere oppsetninger. Med denne støtten skal dramatikere ikke bare få skrevet ut verk, men også få sikret flere fremføringer.

Viktig med dialog

Kulturministeren kaller de permanente scenekunstinstitusjonene et økosystem, bestående av frilansere og fast ansatte.

«DET ER NETT-
OPP I TIDER
MED URO I
VERDEN OG
DYRTID AT VI
MÅ PRIORITERE
KUNSTEN.»

– Da Lise Davidsen fremførte Tosca under Festspillene i Bergen gikk det rett til hjertet. Det er kunst av et annet nivå når man spontant begynner å gråte fordi det er så vakkert. Det kommer jeg aldri til å glemme.

– Jeg kommer fra et parti som ønsker hele og fulle stillinger. Men jeg vet at kulturbransjen ofte er organisert på en annen måte. Det kan være krevende, men en del kunstnere ønsker å ha den fleksibiliteten som frilans kan gi. Derfor er det viktig å sørge for gode rammevilkår.

For å sikre dialog med partene i arbeidslivet har ministeren satt ned et utvalg, bestående av LO, Spekter, Virke og KS. Et par ganger i året møtes representantene hos ministeren for å diskutere rammevilkår for kunst og kultur.

– Dialog mellom arbeidstaker og arbeidsgiver er minst like viktig på kulturområdet som andre områder. Jeg opplever at partene ofte er enig med hverandre, selv om de har ulike innganger, sier ministeren, som selv er fagorganisert og opptatt av at folk bør fagorganisere seg og ha tariffavtaler.

Kamp om midler

I høst ble det klart at Bergen kutter 2,7 millioner som skulle gå til 40 kunstnerstipend. I Oslo har mange tusen slått ring om et nedleggingstruet Oslo Nye Teater. Dyrtid og inflasjon skaper vanskelige kår for kulturen.

Også i år skal store summer fordeles til ulike kulturinstitusjoner og organisasjoner. Noen av disse midlene bestemmer

departementet over, mens andre ligger ute i fond og kulturett, og fordeles gjennom søknadsprosess.

Det er kultur- og likestillings departementet som tar en faglig og politisk vurdering om prosjekter er gjennomførbare og i tråd med hva regjeringen ønsker å oppnå. Men før midlene faktisk skal fordeles, minner ministeren om de harde budsjettforhandlingene i forkant

– Allerede i januar startet vi med forhandlinger. Det har vært en lang prosess, hvor det å få nok midler er en kamp i seg selv. Men jeg synes vi fikk til mye. Så ikke bare har jeg den beste, men kanskje også den mest meningsfulle statsrådposten også, smetter hun inn til slutt. ■

Lubna Jaffery har vært kultur- og likestillingsminister i Jonas Gahr Støres regjering siden juni 2023.

Statsbudsjettet sett med kultur-briller

Birgit Jordan, leder i NTL Kulturinstitusjoner, bruker ikke store superlativer i sin kommentar til årets statsbudsjett for kultur-Norge.

Tekst og foto: Ingeborg Øien Thorsland

Jeg kan vel si at jeg synes at årets statsbudsjett er helt greit, uten verken de store overraskelsene eller de store skuffelsene. Det er fint at regjeringen vil satse mer på kulturtilbud regionalt og det blir spennende å se effekten av etableringen av de regionale kulturfondene. Så vidt jeg kan se, er det ikke noen institusjoner som ikke har fått noe, men vi skulle selvsagt gjerne hatt mer.

Mange kulturinstitusjoner har i flere år slitt med stadig strammere budsjett. Jordan peker på at regjeringen selv trekker frem betydningen av kultur er i et samfunnsmessig perspektiv i årets statsbudsjett.

En økning i bevilgninger

Av bevilgninger av den gledelige sorten så har posten til musikk og scenekunst økt med 6,4 prosent. Men Jordan er redd for at årsaken til de store ekstrabevilgningene ligger i at både Det Norske Teatret og Operaen trenger større investeringer til fornying av sceneutstyr og bygg.

Også posten for museer har fått en økning på 3,2 prosent.

– Det er jo bra det ikke har skjedd noe kutt, men siden lønnsøkningen ligger på over 5 prosent, gjenstår det å se om en økning på 3,2 prosent i budsjettene vil bli en reell økning som dekker inn prisstigning, lav kronekurs og andre utfordringer som gir økte driftskostnader.

Bekymret for høgskolesektoren

Det er mange ulike institusjoner i Landsforeningen og derfor vanskelig å få god oversikt over de reelle virkningene av statsbudsjettet. Men Jordan sier de er mest bekymret for institusjonene i høgskolesektoren (AHO og KHIO) som fortsatt har for lave budsjetter og må kutte i studietilbudet til studentene. Det er kritisk, da disse høgskolene er de eneste i sitt slag i Norge.

– Regjeringen vil også fortsette med å kreve studieavgift av studenter fra Sveits og andre land utenfor EØS. Dette ser vi på som svært uheldig fordi internasjonal utveksling og samarbeid er svært viktig for denne sektoren.

Sårbart for teater og scene

Teatrene sin situasjon er en annen bekymring.

– Vi ser at teatrene og andre scener har slitt med store innsparinger over lengre tid, og mange har måttet ty til nedbemanninger. Vi er også skuffet over at man ennå ikke har landet saken om hvor Nationaltheatret skal være under oppussing, sier Jordan, som også hadde håpet at kulturdepartementet ville ta ansvar for teatrene som er under kommunal og fylkeskommunal finansiering.

– Vi kan ikke la viktige scener være avhengig av sårbar lokal økonomi. Det er situasjonen til Oslo Nye teater og Teater Ibsen et godt eksempel på, avslutter Jordan. ■

– NTL har jo i sitt prinsipp- og handlingsprogram nedfelt som mål at Norge skal bruke 1 prosent av sitt budsjett på kultur. Det hadde jo vært noe, sier Birgit Jordan.

Hva skal man si når man har 2 minutter og 40 sekunder?

Den 22. oktober var leder i NTL Kulturinstitusjoner, Birgit Jordan, på høring i Familie- og kulturkomiteen. Her kommer et lite referat fra den lille, men desto viktige seansen i Stortinget.

Tekst: **Birgit Jordan**

Etter at regjeringens forslag til statsbudsjett ble offentliggjort i oktober, foreslo NTLs nestleder Pål Kjærstad at NTL Kulturinstitusjoner burde melde seg på til høring om statsbudsjettet, til Stortingets Familie- og kulturkomité. Slike høringer er noe alle grupperinger og organisasjoner kan melde seg på, et fint og demokratisk tiltak.

Eneste fagforening

Jeg tenkte det kunne bli en interessant opplevelse og en mulighet til å vise fram NTL Kulturinstitusjoner.

Vi fikk beskjed om at vi fikk tildelt 3 minutters taletid den 22. oktober, sist på en lang liste av 68 organisasjoner. Vi var eneste fagforening.

Før oss snakket blant annet Likestillingssenteret KUN, Norges husflidslag, Folkeakademiens landsforbund og Voksenopplæringsforbundet (NTL'ere der også).

Som bisitter hadde jeg heldigvis Thomas Sandvik, forbundssekretær og med lang erfaring med høringer. Han bidro med støtte, oppmuntrende ord og kontroll på mikrofon. Veldig godt å ha når man er litt nervøs og svett i hendene.

Birgit Jordan fikk god støtte fra forbundssekretær Thomas Sandvik i forkant av høringen.

Gode innspill fra tillitsvalgte

Så hva skal man si når man har 2 minutter og 40 sekunder? Og skal snakke på vegne av 123 kulturinstitusjoner?

På forhånd hadde NTL levert et notat til komiteen, med vårt syn på konsekvensene av regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2025. Så jeg fikk beskjed om å ikke gjenta dette, men heller komme med «historier fra virkeligheten».

Etter å ha bedt om innspill fra kontakter og tillitsvalgte i landsforeningen, fikk jeg inn noen innspill, blant annet et langt notat fra tillitsvalgte ved Teater Vestland og Det Vestnorske teatret. Og jeg kunne bruke deres situasjon som eksempel. Dessverre var tiden altfor knapp og jeg måtte komprimere budskapet i en slik grad at jeg er fortsatt usikker på om jeg refererte situasjonen riktig.

Vi trenger kulturopplevelser

Innlegget gikk fint. Jeg holdt tiden med god margin, inkludert kunstpauser. Jeg vet ikke hvor mye komiteen hørte etter, de hadde hatt en lang dag. Det kom ingen oppfølgingsspørsmål. Det var kun Norges husflidslag som fikk litt oppmerksomhet. Etterpå var alle lettet og litt gira og alle måtte ta bilder av hverandre foran Stortingsveggen utenfor høringssalen.

Jeg skal ikke gjenta hele innlegget, men synes avslutningen ble ganske fin:

Mer enn noen gang trenger vi et mangfoldig og rikt kulturtilbud som når ut til hele befolkningen.

Vi trenger kulturopplevelser som både bekrefter og utfordrer våre tanker og idéer om hvem vi er og hva som skjer rundt oss.

Vi trenger kulturopplevelser som kan få oss til å reflektere og gjøre oss nysgjerrige på andres tanker og idéer.

Da blir vi i stand til å snakke MED hverandre, og ikke bare til hverandre og om hverandre.

Takk for meg ■

Ønsker tiltak med mest mulig effekt

Kultursektoren er opptatt av miljø, men mangler tiltak, viste en undersøkelse som Kulturdirektoratet gjennomførte tidligere i år. Der kom det blant annet frem at selv om 80 prosent av kultursektoren er opptatt av miljø og klima, har bare halvparten av virksomhetene innført aktiviteter eller program for å tilpasse seg et endret klima.

Tekst: Ingeborg Øien Thorsland

Undersøkelsen ble sendt ut til 590 virksomheter tidlig i 2024, og svarprosenten var på over 50 prosent.

– Rapporten viser noe vi egentlig hadde mistanke om på forhånd, nemlig at de fleste i kultursektoren er veldig opptatt av klima og miljø. Samtidig er det få som har gjort noe med det, selv om de er opptatt av bærekraft og ønsker å gjøre endringer. De fleste mangler ressurser som tid, folk eller penger, sier rådgiver i avdeling innovasjon og partnerskap i Kulturdirektoratet, Erica Berthelsen.

En grønn omstilling

Kulturdirektoratet har fått i oppdrag av Kultur- og likestillingsdepartementet å hjelpe sektoren med å tilpasse seg det grønne skiftet. Denne undersøkelsen er en del av dette arbeidet. I Norge er det bare Landbruksdirektoratet som har vært gjennom en lignende prosess. Derfor har de blant annet hentet inn dokumentanalyse og forskning fra EU, som et grunnlag for videre arbeid. England er et av flere land som har innført lignende bærekraftstiltak, og Arts Council England er et av stedene som Kulturdirektoratet har sett til.

Foto: Ingeborg Øien Thorsland

Erica Berthelsen og Kulturdirektoratet skal hjelpe kultursektoren med å tilpasse seg det grønne skiftet.

Arbeidet med å lage et klima- og miljøprogram for kultursektoren er nå i gang, med god hjelp fra konsulentbyrået PWC. Målet å utarbeide et ferdig program innen utgangen av 2024. Programmet skal etter planen revideres årlig etter evaluering og tilbakemeldinger fra sektoren og tilpasses endringer i samfunn og regelverk.

Store forskjeller

Ifølge Berthelsen er det særlig de små og mellomstore aktørene i sektoren som melder om ressursmangel. Det viser at det er

Siden 1965 har Kulturrådets samfunnsoppdrag vært «å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur gjøres tilgjengelig for flest mulig».

Illustrasjon: Colourbox

behov for ulike typer tiltak. De mindre aktørene trenger kanskje en ressursbank eller lignende, mens de større må forholde seg til EU sine regler.

– For å få i gang tiltak som passer til alle typer virksomheter skal vi holde workshop og ha innspillsrunder der alle skal få mulighet til å bli hørt. Vi har allerede fått flere innspill som skal sammenfattes og tas ned til konkrete tiltak, forteller Berthelsen, og legger til at de også har ansatt en egen bærekraftansvarlig som skal følge opp arbeidet fra desember.

Rådgivende tiltak

Sammen med Kulturtanken og Norsk film-institutt gjennomførte Kulturdirektoratet et stort arbeidsmøte med hele sektoren, hvor det kom frem et ønske om at myndighetene må stille krav, og at det må følge med ressurser.

– En del av aktørene er i gang med tiltak, men de er kanskje usikre på om tiltaket er det mest effektive og har behov for mer kunnskap. Andre har gjort målinger og satset på å tiltak som gir størst mulig effekt på reduksjon av klimagassutslipp, det gjelder for eksempel

Tons of Rock som fikk byttet ut sine diesel-generatorer ved å installere strømnnett på Ekebergsletta. Når vi utarbeider et klima- og miljøprogram for kultursektoren håper vi å kunne favne alle disse problemstillingene og peke både små og store aktører i en retning som til sammen kan gjøre sektoren rustet til å kunne bidra mest mulig effektivt i det grønne skiftet, sier Berthelsen.

Stor bevissthet

I tillegg til et ønske om å stille konkrete krav, viser undersøkelsen at flere etterlyser et enda større løft, og at vi ikke kan se på klima og bærekraft separat fra for eksempel sosial bærekraft, slik det er formulert i FNs bærekraftsmål.

I denne omgang handler vårt arbeid om klima- og miljø. Men vi har jo også et mangfoldsoppdrag, så alt henger sammen med alt, sier Berthelsen, og legger til at de allerede har fått et nytt oppdrag fra KUD, som går ut på å måle sektorens klimagassutslipp.

– Vi er ikke helt i gang ennå, men det henger fint sammen med resten. Vi planlegger oppstart nå i vinter. ■

«VI HAR FÅTT FLERE INN- SPILL SOM SKAL SAMMEN- FATTES OG TAS NED TIL KONKRETE TILTAK.»

Kulturdirektoratet

- Kulturdirektoratets oppgave er å fremme et nyskapende og mangfoldig kunst- og kulturliv og løfte kulturens rolle i samfunnet. Direktoratet gir statlige tilskudd til kunst og kultur over hele landet, driver utviklingsarbeid og er rådgiver for staten i kultur-spørsmål, og er sekretariat for Kulturrådet som forvalter Norsk kulturfond, utvalget for Statens kunstnerstipend og styret i Fond for lyd og bilde. De har også ansvar for utviklings- og forvaltningsoppgaver i museumssektoren og er kontaktpunkt for EUs kulturprogram Kreativt Europa og EØS' kulturutvekslingsprogram.

- Kulturdirektoratet har i dag en fagadministrasjon på omtrent 150 ansatte og har kontorer i Oslo, Trondheim og Bodø.

Navneskiftet

Det var 1. januar 2023 at Kulturrådet endret navn til Kulturdirektoratet. Kulturrådet er nå navnet på rådskollegiet som forvalter Norsk kulturfond. Navneendringen ble gjort for å klargjøre hvilke beslutninger som tas på vegne av regjeringen og hvilke som tas på en armlengdes avstand fra myndighetene.

Aktivt inkluderingsarbeid er viktig

Kulturdirektoratet har ansvar for å fremme mangfold i kunst- og kulturlivet gjennom ulike ordninger og fagfelt. Seksjon infrastruktur og mangfold jobber spesielt for et mer tilgjengelig, representativt og relevant kunst- og kulturliv, og retten til å utrykke seg selv gjennom kunst- og kulturuttrykk.

Tekst: Ingeborg Øien Thorsland

Dette skjer blant annet gjennom tilskudd til kunst- og kulturprosjekter. Men hvilke verktøy har Kulturdirektoratet, om man ser bort fra pengene – for å styrke mangfold i kulturlivet, spurte vi Monica Ifejilika, ssom er rådgiver i seksjon for infrastruktur og mangfold.

– Kulturdirektoratets viktigste oppgave er å samordne og mobilisere. Vi samler data, bygger ny kunnskap om mangfold, skaper verktøy og er rådgivere – alt for å gjøre kultursektoren i stand til å jobbe med mangfold på en måte som gir mening for hver enkelt virksomhet og hver enkelt kunstner. Kunnskapsprosjekt som Tilgjengelig kunstnerskap har gitt oss ny innsikt i hva som fremmer og hemmer kunstnerskap blant personer med funksjonsnedsettelse.

– Vi har også en kartlegging som viser hvordan nasjonale kulturvirksomheter arbeider med samisk kunst og kultur.

I tillegg har vi samlet guider, håndbøker og lister over mangfoldsaktører og kompetanseverktøy på våre nettsider. Vi pleier å si at vår jobb er å være et støtteapparat, mens det operative arbeidet skjer ute i sektor.

I arbeid med mangfold trekker man ofte fram at man skal inkludere minoritetsgrupper, man mange minoritetsgrupper er jo ganske store og er da en betydelig ressurs – Hvordan tilrettelegger Kulturdirektoratet at disse ressursene kommer kulturen og kulturarenaene til nytte?

Monica Ifejilika jobber for et mer tilgjengelig og relevant kunst- og kulturliv i Norge. Foto: Marta Anna Løvberg

– Aktivt inkluderingsarbeid overfor minoritetsgrupper er blant det viktigste vi gjør. På mange områder har vi som sektor en lang vei å gå, men som direktorat er det desto viktigere at vi ikke dikterer eller legger føringer for hvordan dette arbeidet skal skje. Vi skal legge til rette for dialog og bidra til gode møteplasser. Vi skal sørge for at tilskuddsordningene er tilgjengelige og forståelige. Vi skal bidra med kompetanse og kunnskap som gir majoritetsbefolkningen innsikt og relevant kunnskap. På denne måten håper vi alle type kunstnere får rom til å skape, og kunstarenaene kan gi plass til glemte, bortgjemte, nye og fremtidige kunst- og kulturpraksiser. ■

«AKTIVT INKLUDERINGSARBEID OVERFOR MINORITETSGRUPPER ER BLANT DET VIKTIGSTE VI GJØR.»

Våre medlemsinstitusjoner

NTL Kulturinstitusjoner er en av 49 landsforeninger i NTL, og er sammensatt av fire avdelinger: NTL Teater, opera, orkester, NTL Museer, NTL Kunst- og kulturutdanning og NTL Kunst- og kulturformidling. I tillegg er noen enkeltmedlemmer direkte tilsluttet landsforeningen. Geografisk er kulturinstitusjonene fordelt over hele landet. I september 2024 har NTL Kulturinstitusjoner 791 yrkesaktive medlemmer fordelt på 123 ulike arbeidsteder. Siden nyttår har landsforeningen hatt en økning på 54 medlemmer.

Direkte medlemmer NTL Kulturinstitusjoner

13 aktive medlemmer er ikke tilknyttet noen avdeling, og er fordelt på 10 medlemsinstitusjoner.

Dramatikkens hus
Format AS
H.M. Dronning Sonjas kunstnerstipend
Kvensk språksenter Vadsø AS
Norsk Publikumsutvikling
Stavanger Kunstforening
Stiftelsen Buskerudmuseet avd Ringerike museum
Stiftelsen Nasjonal jazzscene
Stiftelsen Oslo World Music Festival
Vestnorsk filmsenter

NTL Teater, opera, orkester

234 aktive medlemmer,
fordelt på 28 medlemsinstitusjoner.

Beaivváš Sámi Nasunálteáhter
Brageteatret - Regionteater for Buskerud AS
Carte Blanche AS
Dansens Hus AS
Den Nationale Scene AS
Den Norske Opera & Ballett
Det Norske Teatret
Det Vestnorske Teateret AS (Hordaland Teater)
Haugesund Teater AS
Hålogaland Teater AS
Kilden Teater og Konserthus IKS
Nationaltheatret
Operaen i Kristiansund AS
Oslo Nye Teater AS
Riksscenen
Riksteatret
Rogaland Teater
Skuespiller- og danseralliansen AS
Stavanger Symfoniorkester
Stiftelsen Unge Viken Teater
Stiftinga Hilmar Alexandersen
Teater Innlandet AS
Teater Vestland AS
Teatret Vårt
Telemark og Vestfold regionteater (Teater Ibsen)
Trøndelag Teater AS
Turnéteatret i Trøndelag AS
Ukjent arbeidssted

NTL Museer

351 aktive medlemmer,
fordelt på 46 medlemsinstitusjoner

Anno museum avdeling Nordøsterdalsmuseet
Astrup Fearnley Museet
Bærum Kunsthall AS
Drammens museum for kunst- og kulturhistorie
Eidsvoll 1814 - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Ibsenmuseet - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Kraftmuseet - Norsk Vasskraft -og Industriadmuseum
Kystmuseet i Sør-Trøndelag
Lindesnes Fyrmuseum AS
Museene i Akershus (MiA)
Museene i Sør-Trøndelag AS
Museum Midt IKS
Museumsforlaget AS
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
Nobels Fredssenter
Nordmørsmusea AS - avd. Smøla
Nordmørsmusea AS - Hovedkontor
Norsk Industrierbeidermuseum
Norsk Luftfartsmuseum
Norsk Luftfartssenter Bodø AS
Norsk Maritimt Museum - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Norsk Oljemuseum
Norsk Teknisk Museum
Orkla Industrimuseum
Oslo Museum
Perspektivet Museum
Preus Museum
RiddoDuottarMuseat
Ringve Musikkmuseum
Ryfylkemuseet
Rørosmuseet
Sogn og Fjordane kunstmuseum
Stiftelsen Arkivet
Stiftelsen Falstadsenteret
Stiftelsen Lillehammer Museum
Stiftelsen Lindesnes Fyrmuseum
Stiftelsen Museum Nord
Stiftelsen Museum Vest
Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Stiftelsen Saemien Sijte
Stiftelsen Sør-Troms Museum
Stiftinga Jærmuseet
Stiftinga Vest-Telemark Museum
Sunnhordland Museum
Vestfoldmuseene IKS - Vestfoldmuseene

NTL Kunst- og kulturutdanning

75 aktive medlemmer,
fordelt på 3 medlemsinstitusjoner.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)
Kunsthøgskolen i Oslo
Norges musikkhøgskole

NTL Kunst- og kulturformidling

118 aktive medlemmer,
fordelt på 37 medlemsinstitusjoner.

Balanseskunst
Boksalongen LIB AS
Danseinformasjonen
Det Europeiske Wergelandsenteret
Dramatikerforbundet
Festspillene i Bergen
Fond for utøvende kunstnere
Hordaland Kunstsenter
JM Norway (Jeunesses Musicales)
Kulturtanken
Kunstbanken Hedmark kunstsenter
Kunsternes Hus
Molde International Jazzfestival
Nansen Fredssenter
Nordnorsk kunstnersenter
Norla
Norsk Forfattersentrum Midt Norge
Norsk Forfattersentrum Nord Norge
Norsk Forfattersentrum Oslo
Norsk Forfattersentrum Sørlandet
Norsk Forfattersentrum Vestlandet
Norsk Litteraturfestival
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Norske Billedkunstnere
Norske Kunsthåndverkere
Office for Contemporary Art Norway (OCA)
PRODA profesjonell dansetrening
Riddu Riddu Festivála AS
Safemuse
Samisk Kunstnerråd
Samisk Nærings- og utredningscenter AS
Stiftelsen Litteraturhuset
Stiftelsen Litteraturhuset i Bergen
Stiftelsen nasjonalt villakssenter - Tana
Stiftelsen Sámi Dáiddaguovddás
(Samisk senter for samtidskunst)
Stiklestad Nasjonale Kultursenter,
avd. Nils Aas Kunstverksted
Trøndelag senter for samtidskunst

Oversikt avdelingsstyrene

NTL Teater, opera, orkester

Rolf-Inge Pedersen Hjelseth, leder
rolfinge@teatretvart.no

Birgit Bøeng, nestleder
birgit@ht.tr.no

Erlend Tårnesvik Dreiås, sekretær
erlend.dreiaas@detnorsketeatret.no

Jan Erik Urdshals, studieleder
jan-erik.urdshals@oslonye.no

Lene Jin Nilsen, kasserer
lene.nilsen@detnorsketeatret.no

NTL Museer

Monika Sjøe, leder
monika.sjøe@preusmuseum.no

Endre Fodstad, nestleder
endre.fodstad@gmail.com

Birgit Jordan, kasserer
birgit.jordan@nasjonalmuseet.no

Marie Benjaminsen Sheehan, studieleder
marie.benjaminsen.sheehan@nasjonalmuseet.no

Andreas Langslet Kaardahl, sekretær
andreas.kaardahl@preusmuseum.no

Shadè Barka Martins, varamedlem
shade@norskolje.museum.no

Jørn Bjerga, varamedlem
jorn@norskolje.museum.no

Følg oss på Facebook:
facebook.com/groups/ntl.kultur/

NTL Kunst- og kulturutdanning

Hedda Simonsen Lund, leder
heddasl@yahoo.no

Anders Berthling Hamre, nestleder
anders.hamre@khio.no

Are Engebretsen, sekretær
are250171@gmail.com

Kaissar Ben Bahri Bac-Ali, kasserer
kaissarb@hotmail.com

Dagfinn Sigridson Skoglund
dagfskog@khio.no

Zahingar Alam
zahangir.alam@khio.no

Roald Jenssen
roald.jenssen@adm.aho.no

Sivaganesh Vadivelu
siva@adm.aho.no

Britt Heidi Hansen, varamedlem
brithans@khio.no

Kikki Norén Løwgren, varamedlem
kikklowg@khio.no

NTL Kunst- og kulturformidling

Larz Tvethaug, styreleder
larz.tvethaug@ffuk.no

Berte T. Ynnesdal, nestleder
berte@nnks.no

Jørund Høie Skaug, sekretær
jskaug72@gmail.com

Nataliya Yeremeyeva
n.yeremeyeva@gmail.com

Tine Nathalie Semb, varamedlem
tine@tinesemb.com

Kulturisten

Medlemsblad for NTL Kulturinstitusjoner

Styret NTL Kulturinstitusjoner 2022–2024:

Leder Birgit Jordan
birgit.jordan@nasjonalmuseet.no
Tlf. 411 78 472

Nestleder Kari Nordberg Svendsby
kari.svendsby@nationaltheatret.no
Tlf. 975 38 298

Styremedlem/redaktør
Rolf-Inge Hjelseth
rolfinge@teatretvart.no
Tlf. 909 19 737

Styremedlem Hedda Simonsen Lund
heddlund@khio.no
Tlf. 416 84 328

Styremedlem Larz Tvethaug
larz.tvethaug@ffuk.no
Tlf. 922 43 103

Styremedlem Jørn Bjerga
jorn@norskolje.museum.no
Tlf. 926 47 006

Kasserer Lene Veronika Randem
lene.randem@adm.aho.no
Tlf. 229 07 000

Varamedlem Hanne Lise Rørstad
hanne.lise.roerstad@oslonye.no
Tlf. 986 56 219

Varamedlem Shade Barka Martins
shade@norskolje.museum.no
Tlf. 519 39 318

Varamedlem Berte T. Ynnesdal
berte@nnks.no
Tlf. 901 65 243

Redaksjon Kulturisten

Rolf-Inge Hjelseth (redaktør)
Larz Tvethaug (redaksjonssekretær)
Rannveig Finsen
rannveig.finsen@eidsvoll1814.no
Ingeborg Øien Thorsland (journalist)
ingeborgthorsland@gmail.com

Norsk Tjenestemannslag

Møllergata 10, 0179 Oslo
23 06 84 00
www.ntl.no

Forsidebilde: Kultur- og likestillingsminister
Lubna Jaffery (Ap)
Foto: Ingeborg Øien Thorsland

Opplag: 800

Design: Tomas Friberg, Storybold AS, Moss

Trykk: Aksell

Foto: Arbeidshvevingsens arkiv og bibliotek. Arstall ukjent.

Akers mekaniske verksted.

Parole: *Medbestemmelsesrett i bedriften sikrer full sysselsetting.*